

ІРС пояснює наслідки воєнного стану для свободи віросповідання в Україні

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану не може обмежуватися конституційне право на свободу світогляду та віросповідання, передбачене статтею 35 Конституції України.

Про це зазначено в Указі Президента України від 26 листопада 2018 року № 393 «Про введення воєнного стану в Україні», який того ж дня затвердила Верховна Рада, прийнявши Закон № 9338, повідомляє Інститут релігійної свободи.

“Кожен має право на свободу світогляду і віросповідання. Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культи і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність”, – гарантує стаття 35 Конституції України.

Водночас, важливо звернути увагу на те, що реалізація права на свободу віросповідання часто пов'язана з іншими конституційними правами і свободами. Зокрема, згаданий Указ Президента України **на період воєнного стану дозволяє у разі потреби тимчасово обмежувати** конституційне право громадян на мирні зібрання, під яке підпадають вуличні релігійні заходи чи процесії. Крім цього, релігійні діячі та віруючі можуть зазнати обмежень у праві на свободу пересування, що може стосуватися місіонерської чи іншої діяльності на території, де введено воєнний стан.

Воєнний стан запроваджено строком на 30 діб – з 14 години 00 хвилин 26 листопада до 14 години 00 хвилин 26 грудня 2018 року. Однак згідно рішення Верховної Ради воєнний стан поширюватиметься не на всю територію України, а вводиться лише в Вінницькій, Луганській, Миколаївській, Одеській, Сумській,

Харківській, Чернігівській, Донецькій, Запорізькій, Херсонській областях та внутрішніх водах України Азово-Керченської акваторії.

Слід зауважити, що право на свободу світогляду та віросповідання згідно ч. 2 статті 64 Конституції України знаходиться у переліку тих конституційних прав і свобод, які можуть зазнавати окремих обмежень в умовах воєнного або надзвичайного стану із зазначенням строку дії цих обмежень. Однак Указ Президента України про запровадження воєнного стану не згадує про можливість обмеження релігійної свободи.

При цьому стаття 4 Міжнародного пакту ООН про громадянські і політичні права визначає, що держави-учасниці мають забезпечувати право на свободу думки, совісті і релігії навіть під час надзвичайного становища в державі, при якому життя нації перебуває під загрозою і про наявність якого офіційно оголошується.

Нагадаємо, що воєнний стан було введено у зв'язку із черговим актом збройної агресії з боку Росії, що відбувся 25 листопада 2018 року у районі Керченської протоки проти кораблів ВМС Збройних Сил України, що мав важкі наслідки, іншими агресивними діями Росії в Азовському та Чорному морях, наявною загрозою широкомасштабного вторгнення в Україну збройних сил Росії, на тлі російської окупації Автономної Республіки Крим та частини Донецької та Луганської областей України.

Інститут релігійної свободи, Київ

www.irs.in.ua